

การจำแนกประเภทของคำของคำว่า “用” (yòng) ตามแนวคิด ทฤษฎีต้นแบบ*

ธีรวัฒน์ การโสภ

คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏนครราชสีมา

Email: teerawat.k@nrru.ac.th

รับบทความ 7 ธันวาคม 2564 แก้ไขบทความ 20 กุมภาพันธ์ 2565 ตอบรับ 8 มิถุนายน 2565

ออนไลน์ 25 เมษายน 2566

บทคัดย่อ

การจำแนกประเภทของคำของคำว่า “用” (yòng) ในโครงสร้างประโยค “用 (yòng) + กรรม + กริยา + กรรม” ว่าทำหน้าที่เป็นคำบุพบทหรือคำกริยา และโครงสร้างนี้เป็นโครงสร้างประโยคแบบใด ในภาษาศาสตร์ภาษาจีนได้มีการถกเถียงกันมาอย่างยาวนาน ทฤษฎีภาษาศาสตร์แบบดั้งเดิมยังไม่สามารถอธิบายเรื่องขอบเขตประเภทของคำในภาษาจีนได้อย่างชัดเจน ในบทความนี้จึงได้มีการศึกษาวิเคราะห์ลักษณะของคำกริยากับคำบุพบทในภาษาจีน และการกำหนดค่าสัมประสิทธิ์ให้สอดคล้องกันกับแนวคิดทฤษฎีต้นแบบของทฤษฎีภาษาศาสตร์ปริธาน เพื่อมาจำแนกขอบเขตประเภทของคำของคำว่า “用” (yòng) ผลจากการศึกษาสามารถสรุปได้ว่า คำว่า “用” (yòng) ทำหน้าที่เป็นคำกริยาและเป็นคำกริยาต้นแบบ (典型动词, diǎnxíng dòngcí) และโครงสร้างประโยค “用 (yòng) + กรรม + กริยา + กรรม” เป็นโครงสร้างประโยคกริยาเรียง (连动结构, liándòng jiégòu) และการจำแนกประเภทของคำโดยใช้ทฤษฎีต้นแบบของภาษาศาสตร์ปริธานสามารถแก้ไขปัญหานี้ได้ ผลการวิจัยนี้จึงมีความสอดคล้องกับสภาพความเป็นจริงของการเรียนการสอนภาษาจีน พร้อมทั้งได้อธิบายเกี่ยวกับข้อถกเถียงของคำว่า “用” (yòng) อย่างสมเหตุสมผลและยังมีประโยชน์ต่อการสอนไวยากรณ์ภาษาจีน

คำสำคัญ การจำแนกประเภทของคำ คำว่า “用” (yòng) ทฤษฎีต้นแบบ

* บทความวิจัยฉบับนี้เป็นส่วนหนึ่งของงานวิจัยเรื่อง การวิเคราะห์คำหลายหน้าที่ของคำว่า “用” (yòng) ในมุมมองการสอนภาษาจีนในฐานะภาษาต่างประเทศ ซึ่งได้รับทุนอุดหนุนการวิจัยจากงบประมาณรายได้ มหาวิทยาลัยราชภัฏนครราชสีมา ประจำปีงบประมาณ 2564

Classification of “用” (yòng) According to Prototype Theory

Teerawat Karnsopa

Faculty of Humanities and Social Sciences, Nakhon Ratchasima Rajabhat University

Email: teerawat.k@nrru.ac.th

Received 7 December 2021; revised 20 February 2022; accepted 8 June 2022;

Online 25 April 2023

Abstract

The classification of “YONG” in the sentence structure YONG + object + verb + object into a preposition or verb and which type of sentence structure this is has been controversial in Chinese linguistics. Traditional linguistic theory has been unable to clearly explain the scope of Chinese word types. Therefore, there has been an analysis of the characteristics of Chinese verbs and prepositions and the coefficients have been aligned with the Prototype Theory of Cognitive Linguistics in order to classify the word boundaries for the word “YONG”. The conclusions of the study are that the word “YONG” functions as a causative verb and the sentence structure YONG + object + verb + object is a serial verb construction. Furthermore, the classification of words using Prototype Theory is able to solve the problem outlined above. The results from this study are consistent with the reality of Chinese language education, reasonably explain the controversies of the word “YONG” and are also beneficial for teaching Chinese grammar and structure.

Keywords: Classification, “YONG”, Prototype Theory

1. บทนำ

การถกเถียงเรื่องการจำแนกประเภทของคำในภาษาจีนมีประวัติศาสตร์มาอย่างยาวนาน และในปัจจุบันก็ยังคงมีการถกเถียงกันอยู่ ตั้งแต่ในหนังสือไวยากรณ์ภาษาจีนเล่มแรก 《马氏文通》(Mǎshì Wéntōng) ของ Ma Jianzhong (1998) จนถึงปัจจุบัน ถึงแม้ว่าเคยเกิดความคิดเห็นตรงกันในด้านการจำแนกประเภทของคำตามหน้าที่ทางไวยากรณ์ จากประโยคที่ว่า “依句辨品, 离句无品” (Yījù biànpǐn, líjù wúpǐn) ของ Li Jinxi (1992, อ้างถึงใน Zhao Zhongxing, 2016, p. 32) ซึ่งหมายความว่า ในการจำแนกประเภทของคำ ต้องดูว่าคำนั้นที่ปรากฏในประโยคทำหน้าที่อะไร เช่น ถ้าอยู่ในตำแหน่งของบทประธานหรือบทกรรม คำนั้นจะทำหน้าที่เป็นคำนาม ถ้าอยู่ในตำแหน่งของภาคแสดง คำนั้นจะทำหน้าที่เป็นคำกริยา เป็นต้น แต่นักภาษาศาสตร์ก็ยังมึ่มมองที่แตกต่างกันออกไป โดยเฉพาะเรื่องระหว่างคำแท้กับคำไม่แท้และการจำแนกของคำบุพบท นักภาษาศาสตร์แต่ละกลุ่มมีแนวคิดที่แตกต่างกันไป เช่นเดียวกับการจำแนกประเภทของคำของคำว่า “用” (yòng) ก็ยังมีการถกเถียงกันอยู่ในปัจจุบัน มีนักภาษาศาสตร์บางกลุ่ม เช่น Zhao Yuanren (1952, อ้างถึงใน Chen Hongyan, 2007, p. 102) Li Zhencang (1987, อ้างถึงใน Chen Hongyan, 2007, p. 102) ให้ความคิดเห็นว่า “用¹” (yòng) เป็นคำบุพบทเท่านั้น ไม่สามารถทำหน้าที่เป็นคำกริยาได้ และมีบางกลุ่ม เช่น Si Erzhong (1957, pp. 32-34) Lu Shuxiang (1999, p. 626) Tang Yuhuan (2009, p. 130) ได้ให้ความคิดเห็นว่า “用²” (yòng) เป็นคำกริยาเท่านั้น และยังมีบางกลุ่ม เช่น Zhao Kuixin (2000, pp. 100-106) Guo Rui (2002, p. 232) Chen Changlai (2002, p. 41) และ Institute of Linguistics, CASS (2017, pp. 1579-1580) ให้ความคิดเห็นว่า “用” (yòng) สามารถเป็นได้ทั้งคำบุพบทและคำกริยา แต่หน้าที่การใช้จะแตกต่างกันออกไป ซึ่งทั้งหมดนี้ก็ใช้หลักเกณฑ์ ข้อกำหนด วิธีและทฤษฎีที่แตกต่างกันออกไปมาจำแนกประเภทของคำ

เกี่ยวกับการเลือกใช้วิธีจำแนกประเภทของคำ ผู้วิจัยขอยกตัวอย่างของนักวิชาการด้านไวยากรณ์ภาษาจีน ดังนี้ Lu Shuxiang (1999, p. 626) ไม่ได้อธิบายอย่างชัดเจนว่าทำไมถึงจำแนกคำว่า “用” (yòng) เป็นคำกริยาไม่ใช่คำบุพบท Chen Changlai (2002, p. 40) จำแนกคำว่า “用” (yòng) เป็นได้ทั้งคำกริยาและคำบุพบท และจัดให้อยู่ประเภทเดียวกันกับคำว่า “靠” (kào) โดยได้ยกตัวอย่างประโยคขึ้นมา

¹ ถ้าคำว่า “用” (yòng) ทำหน้าที่เป็นคำบุพบท จะมีความหมายที่สอดคล้องในภาษาไทยคือคำว่า “ด้วย”

² ถ้าคำว่า “用” (yòng) ทำหน้าที่เป็นคำกริยา จะมีความหมายที่สอดคล้องในภาษาไทยคือคำว่า “ใช้”

สองประโยค คือ “小王靠爸爸生活。” (Xiǎowáng kào bàba shēnghuó. เสี่ยวหวังพึ่งพาอาศัยพ่อ) และ “生活小王靠爸爸。” (Shēnghuó Xiǎowáng kào bàba. การดำรงชีวิต เสี่ยวหวังพึ่งพาอาศัยพ่อ) ซึ่งในประโยคแรก Chen Changlai ได้ให้ความเห็นว่า “靠” (kào พึ่งพาอาศัย) ทำหน้าที่เป็นคำบุพบทที่มี “爸爸” (bàba พ่อ) เป็นกรรมของบุพบท กลายเป็นบุพบทวลีทำหน้าที่ไปขยายกริยาหลักคือคำว่า “生活” (shēnghuó ดำรงชีวิต) สำหรับในประโยคที่สองได้ให้ความเห็นว่า “靠” (kào พึ่งพาอาศัย) เป็นกริยาหลักของประโยค เนื่องจากคำว่า “生活” (shēnghuó ดำรงชีวิต) ย้ายไปอยู่หน้าประโยคทำหน้าที่เป็นหัวข้อประเด็นของสิ่งที่ต้องพูด (话题, huàtí) จะมีความหมายว่า “การดำรงชีวิต” Chen Changlai ได้ใช้แนวคิดข้างต้นมาจัดประเภทของคำของคำว่า “用” (yòng) ให้เป็นคำหลายหน้าที่ที่สามารถทำหน้าที่ได้ทั้งคำกริยาและคำบุพบท (动介兼类词, dòng jiè jiānlèicí) เหมือนกันกับคำว่า “靠” (kào) และยังมีอีกหลายคำที่ถูกจัดให้อยู่ประเภทเดียวกัน เช่นคำว่า “拿” (ná) “朝” (cháo) และ “在” (zài) เป็นต้น ซึ่งวิธีการจำแนกประเภทของคำเช่นนี้ผู้วิจัยคิดว่ายังเป็นวิธีที่ไม่สามารถจำแนกประเภทของคำได้อย่างชัดเจน เนื่องจากแนวคิดของนักวิชาการภาษาจีนข้างต้นเกิดจากการเลือกใช้ทฤษฎีหรือวิธีที่ค่อนข้างจำกัดในอดีต เช่น วิธีการจำแนกประเภทของคำตามความหมายของคำหรือตามความหมายทางไวยากรณ์มาจำแนกประเภทของคำ ซึ่งไม่ได้พิสูจน์การจำแนกประเภทของคำได้อย่างชัดเจน Chen Changlai (2002, p. 40) ไม่ได้นำโครงสร้างประโยคกริยาเรียง (连动结构, liándòng jiégòu) ร่วมพิจารณากับประโยค “小王靠爸爸生活。” (Xiǎowáng kào bàba shēnghuó. เสี่ยวหวังพึ่งพาอาศัยพ่อ) ซึ่งจากตัวอย่างประโยคข้างต้น หากมองด้านโครงสร้างประโยค สามารถมองเป็นโครงสร้างประโยคกริยาเรียงหรือจะเป็นส่วนขยายกริยา-คำหลักวลี (状中短语, zhuàng zhōng duǎnyǔ) ก็ได้ ขึ้นอยู่กับว่าจะใช้หลักเกณฑ์ วิธี หรือทฤษฎีใดมาวิเคราะห์ หากมองประโยค “小王靠爸爸生活。” (Xiǎowáng kào bàba shēnghuó. เสี่ยวหวังพึ่งพาอาศัยพ่อ) เป็นโครงสร้างประโยคแบบแรก ตามที่ Chen Changlai ได้ยกตัวอย่างนั้น คำว่า “靠” (kào พึ่งพาอาศัย) ในประโยคนี้จะทำหน้าที่เป็นคำบุพบท แต่หากมองประโยคนี้เป็นแบบโครงสร้างกริยาเรียง คำว่า “靠” (kào พึ่งพาอาศัย) จะทำหน้าที่เป็นคำกริยา

ด้วยเหตุนี้ผู้วิจัยจึงได้นำประเด็นการจำแนกประเภทของคำของคำว่า “用” (yòng) ที่ยังมีความคลุมเครือและยังไม่เป็นระบบในปัจจุบัน มาจำแนกประเภทของคำขึ้นใหม่ตามแนวคิดทฤษฎีต้นแบบของทฤษฎีภาษาศาสตร์ปริชาน ซึ่งเป็นทฤษฎีใหม่และ

เป็นที่ยอมรับในวงการภาษาศาสตร์ เพื่อให้ง่ายต่อการทำความเข้าใจการใช้คำประเภนี้ และมีประโยชน์ในการเรียนการสอนภาษาจีนในฐานะภาษาต่างประเทศมากยิ่งขึ้นอีกด้วย

2. ทฤษฎีที่เกี่ยวข้อง

งานวิจัยนี้เป็นงานวิจัยเพื่อศึกษาการจำแนกประเภทของคำของคำว่า “用” (yòng) และ “用” (yòng) ในโครงสร้าง “用 (yòng) + กรรม + กริยา + กรรม” ตามแนวคิดทฤษฎีต้นแบบ ซึ่งมีรายละเอียดของทฤษฎีดังต่อไปนี้

2.1 ทฤษฎีต้นแบบ (Prototype Theory)

เป็นทฤษฎีที่มีการพัฒนาขึ้นในช่วงกลางทศวรรษที่ 70 (Geeraerts, 2010, p. 183) โดย Eleanor Rosch นักจิตวิทยาชาวอเมริกัน ผู้ซึ่งใช้ทฤษฎีต้นแบบในการจำแนกประเภทของสรรพสิ่งต่าง ๆ โดยใช้ลักษณะ รูปร่างที่มีร่วมกันของสรรพสิ่งในการจัดจำแนก โดยในทฤษฎีต้นแบบนี้ จอร์ลิโล จูญูโรจน์ (2552, น. 2-3) ได้นำมาเปรียบเทียบกับแนวคิดดั้งเดิมของ Taylor (1995) และมีผลการสรุปเปรียบเทียบดังนี้

1) ประเภท (category) มีขอบเขตที่ไม่ชัดเจน ไม่สามารถระบุได้อย่างชัดเจนถึงการสิ้นสุดของความเป็นสิ่งใดสิ่งหนึ่งและเป็นจุดเริ่มต้นของอีกสิ่งหนึ่ง

2) สมาชิกในแต่ละประเภทไม่ได้มีคุณสมบัติที่เท่าเทียมกันหมด

3) การจำแนกประเภทของสิ่งต่าง ๆ ให้อยู่ในกลุ่มเดียวกัน สมาชิกไม่จำเป็นต้องมีอรรถลักษณะ ลักษณะ รูปร่าง ครบตามต้นแบบทุกประการ

4) “ต้นแบบ” หมายถึง สมาชิกอุดมคติซึ่งเป็นนามธรรมและมีฐานะความเป็นสมาชิกมากที่สุด สมาชิกที่มีฐานะความเป็นสมาชิกมากกว่าก็คือสมาชิกที่มีองค์ประกอบทางความหมายคล้ายคลึงกับต้นแบบมากกว่า

5) การจำแนกประเภทตามแนวคิดต้นแบบเป็นการจำแนกที่เกิดขึ้นโดยกระบวนการของจิต ไม่ได้เป็นการจำแนกตามขอบเขตที่มีมาตามธรรมชาติของสิ่งนั้น

จากแนวคิดทฤษฎีข้างต้นทั้ง 5 ประการ ผู้วิจัยคิดว่าทฤษฎีต้นแบบเป็นทฤษฎีภาษาศาสตร์ปริชาณที่สามารถใช้ในการจำแนกประเภทของคำได้ เนื่องจากการจำแนกประเภทของคำ จำเป็นต้องนำความสามารถทางไวยากรณ์หรือลักษณะเฉพาะทางไวยากรณ์ของคำที่เป็นต้นแบบในคำประเภนั้น มาเป็นตัวชี้วัดในการจัดประเภทของคำที่เราต้องการศึกษา

2.2 ทฤษฎีต้นแบบกับการจัดประเภทของคำ

โดยทั่วไปเราจะจำแนกประเภทของคำโดยยึดหน้าที่ทางไวยากรณ์ของคำเป็นหลัก แต่เนื่องจากภาษาจีนขาดลักษณะการเปลี่ยนรูปของคำ จึงทำให้เกิดปัญหาการโต้แย้งในเรื่องการจำแนกประเภทของคำ จนกระทั่งได้มีแนวคิดทฤษฎีภาษาศาสตร์ปริชานที่ได้รับการยอมรับในวงการภาษาศาสตร์ และได้เสนอแนวคิดทฤษฎีต้นแบบขึ้นมาใหม่ เพื่อที่จะอธิบายและแก้ไขปัญหานี้

ผู้วิจัยคิดว่า กระบวนการจำแนกประเภทของคำเป็นขั้นตอนหนึ่งของการจัดหมวดหมู่ของคำ ในกระบวนการนี้ เรามักจะจำแนกประเภทของคำตามขอบเขตของต้นแบบ เช่นเดียวกับ Rosch (1975, อ้างถึงใน Wang Yin, 2013, pp. 21-22) นักจิตวิทยาชาวอเมริกาได้ทำการทดลองโดยใช้แม่สีของแสง ด้วยการแจกบัตรสีที่แตกต่างกันให้แก่เด็กที่มีชนชาติที่แตกต่างกัน เพื่อให้เด็ก ๆ เลือกบัตรสีตามใจชอบพบว่าเด็กส่วนใหญ่เลือกสีที่เป็นแม่สีของแสง สมมุติว่าเราจะจำแนกประเภทของคำตามหน้าที่ทางไวยากรณ์ แม่สีของแสงของประเภทของคำหรือเรียกว่าต้นแบบของประเภทของคำจะได้รับการรับรู้และการจำแนกได้ง่ายกว่า จากนั้นจึงได้สร้างหมวดหมู่และแบ่งคำต่าง ๆ โดยอ้างอิงจากทฤษฎีต้นแบบ ดังนั้นอาจกล่าวได้ว่าประเภทของคำในภาษาจีนเป็นส่วนหนึ่งของทฤษฎีต้นแบบ

คำแต่ละประเภทในทฤษฎีต้นแบบนี้จะมีความแตกต่างของคำในประเภทนั้น ๆ อยู่สถานะของแต่ละคำก็จะไม่เท่ากัน คำในแต่ละประเภทมีทั้งที่เป็นคำต้นแบบ คือ คำที่สามารถตัดสินได้ในความรู้สึกแรกว่ามีคุณสมบัติเป็นคำประเภทนั้น หรือในภาษาจีนเรียกว่า 典型 (diǎnxíng) และคำที่มีลักษณะค่อนข้างคลุมเครือ ไม่สามารถตัดสินได้ในความรู้สึกแรกว่าเป็นคำประเภทนั้น หรือในภาษาจีนเรียกว่า 非典型 (fēidiǎnxíng) ตัวอย่างเช่น คำบุพบทในภาษาจีน คำว่า “把” (bǎ) และ “被” (bèi) ซึ่งทั้งสองคำนี้ Chen Changlai (2002, p. 40) ได้จัดเป็นคำบุพบทต้นแบบ ที่สามารถตัดสินได้ในความรู้สึกแรกว่ามีคุณสมบัติเป็นคำบุพบท ถึงแม้ว่าแท้จริงแล้ว “把” (bǎ) จะสามารถทำหน้าที่เป็นคำกริยาได้อีกหน้าที่ แต่ถ้ามองจากการสอนคำว่า “把” (bǎ) ผู้สอนส่วนใหญ่มักจะสอนคำว่า “把” (bǎ) เป็นคำบุพบท พร้อมกับยกตัวอย่างในรูปโครงสร้างประโยค “把 (bǎ) + N₁ + V + N₂” และจะมีผู้สอนส่วนน้อยจะสอนคำว่า “把” (bǎ) เป็นคำกริยาอีกหน้าที่ แต่ก็ยังมีคำบุพบทอีกหลายคำที่ยังไม่สามารถแยกออกได้ว่าเป็นคำบุพบทต้นแบบหรือเป็นคำบุพบทที่มีลักษณะค่อนข้างคลุมเครือ ไม่สามารถตัดสินได้ในความรู้สึกแรก ซึ่งคำเหล่านี้มีลักษณะการเชื่อมโยงที่คล้ายคลึงกันเป็นครอบครัว

กล่าวคือ แต่ละคำในประเภทของคำชนิดนั้น มีลักษณะเด่นที่แตกต่างจากคำอื่นที่อยู่ในประเภทเดียวกันอย่างน้อยหนึ่งข้อ หรืออาจจะไม่มีส่วนที่แตกต่างกันเลย เช่น ตามปกติคำกริยาไม่สามารถใช้ร่วมกับคำวิเศษณ์ที่ใช้อบกระดบได้ แต่คำกริยาที่แสดงความรู้สึกนึกคิดหรือสภาพจิตใจสามารถมีคำวิเศษณ์ที่ใช้อบกระดบมาขยายอยู่ข้างหน้าได้ เช่น “我很喜欢这部电影。” (Wǒ hěn xǐhuān zhè bù diànyǐng. ฉันชอบภาพยนตร์เรื่องนี้มาก) หรือ “我非常理解你。” (Wǒ fēicháng lǐjiě nǐ. ฉันเข้าใจคุณเป็นอย่างดี) เป็นต้น

ในแต่ละประเภทของคำก็จะมีคำที่เป็นต้นแบบ (典型, diǎnxíng) เมื่อเราจะจำแนกคำคำหนึ่ง ว่าเป็นคำประเภทใด เราไม่จำเป็นต้องจำแนกตามหลักเกณฑ์ที่นักไวยากรณ์กำหนดไว้ แต่สามารถเอาคำคำนั้นมาเปรียบเทียบกับคำที่อยู่ในคำประเภทเดียวกัน เพื่อดูว่าทั้งสองคำนั้นมีคุณสมบัติ ลักษณะที่คล้ายคลึงกันอย่างไร ถ้ามีความคล้ายคลึงกันมากก็สามารถจัดเป็นคำประเภทเดียวกันได้ แต่ถ้าคล้ายคลึงกันเพียงเล็กน้อย หรือคล้ายคลึงกันกับคำประเภทอื่นมากกว่า ให้จัดคำคำนั้นเป็นคำประเภทอื่นที่มีคุณสมบัติคล้ายคลึงกันกับคำคำนี้แทน

3. ข้อมูลและวิธีวิจัย

3.1 วัตถุประสงค์

- 1) เพื่อศึกษาการจำแนกประเภทของคำของคำว่า “用” (yòng) ในมุมมองต่าง ๆ
- 2) เพื่อศึกษาการจำแนกประเภทของคำของคำว่า “用” (yòng) และ “用” (yòng) ในโครงสร้าง “用 (yòng) + กรรม + กริยา + กรรม” ตามแนวคิดทฤษฎีต้นแบบ

3.2 ขอบเขตการวิจัย

การวิจัยในครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ศึกษาความหมายของคำ ประเภของคำ และขอบเขตการใช้ของคำว่า “用” (yòng) จากพจนานุกรมภาษาจีนสมัยใหม่ ฉบับปรับปรุงครั้งที่ 7 ของ Institute of Linguistics, CASS (2017, pp. 1579-1580) ซึ่งเป็นพจนานุกรมภาษาจีนสมัยใหม่ที่ได้รับความนิยมและมีความน่าเชื่อถือมากที่สุดทั้งในประเทศจีนและต่างประเทศ และได้ศึกษาคำว่า “用” (yòng) เมื่อปรากฏในโครงสร้างประโยคต่าง ๆ โดยได้ศึกษาค้นคว้าข้อมูลจากคลังข้อมูลทางภาษาของมหาวิทยาลัยภาษาและวัฒนธรรมปักกิ่ง (BCC 现代汉语语料库) ในหมวดของ 多领域 (duō lǐngyù หลายขอบเขต) จำนวน 5,000 ประโยคแรก สืบค้นเมื่อวันที่ 30 ตุลาคม พ.ศ. 2564 เพื่อนำมาวิเคราะห์คำว่า “用” (yòng) ที่ปรากฏในโครงสร้างประโยคต่าง ๆ ว่าสามารถปรากฏได้ในตำแหน่งใดบ้าง และในแต่ละตำแหน่งทำหน้าที่อะไรในประโยค

3.3 ระเบียบวิธีวิจัย

1) ศึกษาคำว่า “用” (yòng) ในด้านต่าง ๆ เช่น การทำหน้าที่ของคำ ความหมายของคำ การทำหน้าที่ในประโยคหรือในโครงสร้างประโยคต่าง ๆ จาก พจนานุกรมภาษาจีนสมัยใหม่ ฉบับปรับปรุงครั้งที่ 7 Institute of Linguistics, CASS (2017, pp. 1579-1580)

2) ศึกษาค้นคว้าหนังสือและเอกสารที่เกี่ยวข้องกับทฤษฎีภาษาศาสตร์ ทฤษฎีการสอนภาษาที่สอง การสอนภาษาจีนในฐานะภาษาต่างประเทศ ไวยากรณ์ทางภาษาจีน และงานเขียนทางวิชาการในฐานข้อมูล China National Knowledge Infrastructure (www.cnki.net) เป็นหลัก

3) เก็บข้อมูลและรวบรวมข้อมูลจาก คลังข้อมูลทางภาษาของมหาวิทยาลัย ภาษาและวัฒนธรรมปักกิ่ง (BCC 现代汉语语料库) ในหมวดของ 多领域 (duō lǐngyù หลายขอบเขต) จำนวน 5,000 ประโยคแรก สืบค้นเมื่อวันที่ 30 ตุลาคม พ.ศ. 2564 เพื่อนำมาวิเคราะห์คำว่า “用” (yòng) ที่ปรากฏในโครงสร้างประโยคต่าง ๆ ว่าสามารถปรากฏได้ในตำแหน่งใดบ้าง และในแต่ละตำแหน่งทำหน้าที่อะไรในประโยค

4) ศึกษาผลการวิจัยของ Yuan Yulin (2010) ซึ่งเป็นคนแรกที่นำทฤษฎีภาษาศาสตร์ปริชาณรวมกับการจำแนกประเภทของคำในภาษาจีน เพื่อเป็นแนวทางในการจำแนกประเภทของคำของคำว่า “用” (yòng) เมื่อปรากฏในโครงสร้าง “用 (yòng) + กรรม + กริยา + กรรม”

5) นำข้อมูลที่ศึกษามาวิเคราะห์ข้อมูล

6) สรุปและอภิปรายผล

4. ผลการวิจัย

4.1 การจำแนกประเภทของคำว่า “用” (yòng) ในมุมมองต่าง ๆ

การถกเถียงเพื่อจำแนกประเภทของคำในภาษาจีนมีประวัติศาสตร์มาอย่างยาวนานและในปัจจุบันก็ยังคงมีการถกเถียงกันอยู่ ตั้งแต่หนังสือไวยากรณ์ภาษาจีนเล่มแรก 《马氏文通》(Mǎshì Wéntōng) ของ Ma Jianzhong (1998) จนถึงปัจจุบัน ถึงแม้ว่าเคยเกิดความคิดเห็นตรงกันในด้าน การจำแนกประเภทของคำตามหน้าที่ทางไวยากรณ์ จากประโยคที่ว่า “依句辨品，离句无品” (Yījù biànpǐn, líjù wúpǐn) ของ Li Jinxi (1992, อ้างถึงใน Zhao Zhongxing, 2016, p. 32) ซึ่งหมายความว่าในการจำแนกประเภทของคำ ต้องดูว่าคำคำนั้น ที่ปรากฏในประโยคทำหน้าที่อะไร เช่น

ถ้าอยู่ในตำแหน่งของบทประธานหรือบทกรรม คำคำนั้นจะทำหน้าที่เป็นคำนาม ถ้าอยู่ในตำแหน่งของภาคแสดง คำคำนั้นจะทำหน้าที่เป็นคำกริยา เป็นต้น แต่นักภาษาศาสตร์ก็ยังมึนมองที่แตกต่างกันออกไป โดยเฉพาะเรื่องระหว่างคำแท้กับคำไม่แท้ และการจำแนกของคำกริยากับคำบุพบท นักภาษาศาสตร์แต่ละกลุ่มมีแนวคิดที่แตกต่างกันไป

Zhao Yuanren (1952, อ้างถึงใน Chen Hongyan, 2007, p. 102; 1979, p. 338) และ Li Zhencang (1987, อ้างถึงใน Chen Hongyan, 2007, p. 102) ได้ให้ความเห็นว่า “用” (yòng) เป็นคำบุพบท เช่นเดียวกับ Gao Shunquan (2002, pp. 19-23) ก็ได้ให้ความเห็นไว้ว่า “用” (yòng) เป็นคำบุพบทและเป็นคำบุพบทต้นแบบ (典型介词, diǎnxíng jiècí)

หนังสือตัวอย่างของคำไม่แท้ในภาษาจีนสมัยใหม่ 《现代汉语虚词例释》(Xiàndài Hànyǔ Xūcí Lì Shì) เขียนโดยนักศึกษาคณะวิชาภาษาจีน มหาวิทยาลัยปักกิ่ง ปีการศึกษา 1955 และ 1957 (1996, pp. 499-500) ก็ได้ให้ความเห็นว่า คำว่า “用” (yòng) เป็นคำบุพบทเช่นกัน กล่าวคือ “用” (yòng) ทำหน้าที่ขยายกริยาตำแหน่งจะวางไว้หน้าบทที่บอกลักษณะท่าทางการกระทำในประโยค (กริยา) เพื่อแสดงความหมายที่เกี่ยวกับการใช้เครื่องมือทำบางสิ่งบางอย่าง ถ้าด้านหลัง “用” (yòng) เป็นคำนามที่เป็นรูปธรรม โครงสร้างเป็น “用 (yòng) + คำนามรูปธรรม” จะแสดงให้เห็นว่านามนั้นเป็นเครื่องมือหรือเป็นสิ่งที่ใช้เป็นเครื่องมือกระทำบางอย่าง ตัวอย่างเช่น

- (1) 市政委员梁宾笑嘻嘻的昂头用望远镜观望着。

Shìzhèng wěiyuán Liángbīn xiàoxīxī de áng

กรรมการธิการการเมือง เหลียงปิน ยิ้ม (สค.)³ แหงนหน้าขึ้น

tóu yòng wàngyuǎnjìng guānwàng zhe

ศีรษะ ใช้ กล้องส่องทางไกล มองไปรอบ ๆ (สอ.)

(กรรมการธิการการเมืองเหลียงปินยิ้มและมองด้วยกล้องส่องทางไกล)

³ คำย่อที่ใช้แปลประโยคตัวอย่างภาษาจีนมีความหมาย ดังนี้

สค. หมายถึง คำเสริมโครงสร้าง

สอ. หมายถึง คำเสริมอาการ

สน. หมายถึง คำเสริมน้ำเสียง

ล. หมายถึง คำลักษณะนาม

ในตัวอย่างที่ 1 คำที่อยู่ข้างหลัง “用” (yòng) คือคำว่า “望远镜” (wàngyuǎnjìng กล้องส่องทางไกล) ซึ่ง “望远镜” (wàngyuǎnjìng) เป็นเครื่องมือชนิดหนึ่งที่เอาไว้ส่องทางไกล และเป็นคำนามที่เป็นรูปธรรม ดังนั้นในตัวอย่างนี้ “用” (yòng) ตามด้วย “望远镜” (wàngyuǎnjìng) จึงหมายถึง ทำอะไรบางอย่าง “ด้วยเครื่องมือบางอย่าง (ในที่นี้คือ กล้องส่องทางไกล)”

แต่ถ้าด้านหลัง “用” (yòng) เป็นคำนามที่เป็นนามธรรม เช่น จิตวิญญาณ ความคิด ความคิดเห็น ทศนคติ เป็นต้น โครงสร้างเป็น “用 (yòng) + คำนามรูปธรรม” จะแสดงให้เห็นว่านามนั้นเป็นนามบอกวิธีการหรือขั้นตอนทำอะไรบางอย่าง ตัวอย่างเช่น

- (2) 关心人, 热爱人, 用忘我的精神为人类增进幸福。

Guānxīn rén, rè'ài rén, yòng wàngwǒ de jīngshén wèi
เอาใจใส่ คน รัก คน ใช้ ลืมตัวเอง (สค.) จิตวิญญาณ เพื่อ
rénlèi zēngjìn xìngfú.

มนุษย์ ส่งเสริม สุข

(ดูแลคนรักคนด้วยจิตวิญญาณที่เสียสละ เพื่อส่งเสริมความสุขของมนุษย์)

แต่ Lu Shuxiang (1999, p. 626) ได้กล่าวไว้ว่า คำว่า “用” (yòng) เป็นคำกริยา และใช้ในโครงสร้างประโยคกริยาเรียง (连动结构, liándòng jiégòu) ตัวอย่างเช่น

- (3) 两句话之间应该用句号隔开。

Liǎng jù huà zhījiān yīnggāi yòng jùhào

สอง (ล.) คำพูด ระหว่าง ควรจะ ใช้ เครื่องหมายมหัพภาค
gékāi.

แยกออกเป็นสองส่วน

(ระหว่างสองประโยคควรคั่นด้วยเครื่องหมายมหัพภาค)

แต่ในพจนานุกรมภาษาจีนสมัยใหม่ ฉบับปรับปรุงครั้งที่ 7 Institute of Linguistics, CASS (2017, pp. 1579-1580) ได้จำแนกคำว่า “用” (yòng) เป็นได้ทั้งคำกริยาและคำบุพบท ซึ่งตัวอย่างในพจนานุกรมฉบับนี้ของคำว่า “用” (yòng) ที่ทำหน้าที่เป็นคำบุพบท คือ “用笔写字。” (Yòng bǐ xiě zì. ใช้ปากกาเขียนคำศัพท์หรือเขียนคำศัพท์

ด้วยปากกา) ประโยคตัวอย่างนี้ก็ยังมีการถกเถียงกันว่าเป็นโครงสร้างประโยคแบบใด แต่เมื่อมองในแวดวงการสอนภาษาจีนในประเทศไทย พจนานุกรมจีน-ไทย ที่เป็นที่นิยมในปัจจุบันคือ พจนานุกรมจีน-ไทย ของเจียร์ชัย เอี่ยมวรเมธ (2563, น. 1701-1702) ไม่ได้กล่าวถึงคำว่า “用” (yòng) ในการทำหน้าที่เป็นคำบุพบทแต่อย่างใด

4.2 การวิเคราะห์สาเหตุที่เกิดจากมุมมองที่แตกต่างกัน

สำหรับคำว่า “用” (yòng) นักวิชาการด้านภาษาศาสตร์ภาษาจีนส่วนใหญ่ มักจะจำแนกคำว่า “用” (yòng) เป็นคำบุพบท ด้วยเหตุผลหลายประการ แต่การศึกษาวิเคราะห์ในส่วนนี้ ผู้วิจัยได้นำเหตุผลที่นักวิชาการให้ความเห็นตรงกันมากที่สุด ที่ให้คำว่า “用” (yòng) ทำหน้าที่เป็นคำบุพบทมา 3 ประการ ดังต่อไปนี้

1) “用” (yòng) ไม่สามารถนำหน้าคำเสริมอาการ (动态助词, dòngtài zhùcí) “着” (zhe) “了” (le) และ “过” (guò) ได้ ดังตัวอย่างประโยคนี้ “用声情并茂的语言拨动人们的心弦。” (Yòng shēngqíng bìngmào de yǔyán bō dòng rénmen de xīnxián. ใช้ถ้อยคำที่ไพเราะสละสลวยเพื่อให้ผู้คนเกิดความรู้สึกร่วม) ถ้า “用” (yòng) ที่อยู่ในโครงสร้างลักษณะประโยคเช่นนี้ “用” (yòng) จะเป็นคำบุพบท เนื่องจากไม่สามารถนำหน้า “着” (zhe) “了” (le) และ “过” (guò) ได้

2) คำที่ทำหน้าที่ได้ทั้งสองหน้านั้น หากใช้ “用” (yòng) โดยไม่มีส่วนอื่นมาขยาย “用” (yòng) จะทำหน้าที่เป็นคำกริยา ตัวอย่างเช่น “妹妹用电脑。” (Mèimei yòng diànnǎo. น้องสาวใช้คอมพิวเตอร์) แต่ถ้าหากว่า “用” (yòng) นำหน้าคำกริยาหรือคำคุณศัพท์ “用” (yòng) จะทำหน้าที่เป็นคำบุพบท ตัวอย่างเช่น “收入用作民兵军火开支。” (Shōurù yòng zuò mínbīng jūnhuǒ kāizhī. รายได้นี้ใช้เป็นค่าใช้จ่ายด้านอาวุธของกองทหารรักษาการณ์) ซึ่งในประโยคนี้มีคำว่า “作” (zuò ทำหรือถือเป็น) เป็นคำกริยา ถ้าตามเกณฑ์นี้ คำว่า “用” (yòng) ก็จะเป็นคำบุพบท

3) ในบางสถานการณ์ ถ้าตัดภาคแสดงข้างหลังออก ความหมายหลักของประโยคก็จะหายไป “用” (yòng) ก็จะทำหน้าที่เป็นคำบุพบท เมื่อประโยคถูกตัดภาคแสดงออกแล้ว เหลือเพียงส่วนที่แสดงวิธีการที่ต้องคล้อยตามการกระทำนั้น ประโยคแบบนี้ถือว่ายังไม่เป็นประโยคที่สมบูรณ์ ตัวอย่างเช่น

- (ก) 你拿钱干什么啊?
Nǐ ná qián gàn shénme a?
คุณ หยิบ เงิน ทำ อะไร (สอ.)
(คุณเอาเงินไปทำอะไร)

- (ข) 我用钱买手机。
Wǒ yòng qián mǎi shǒujī
ฉัน ใช้ เงิน ซื้อ โทรศัพท์มือถือ
(ฉันใช้เงินซื้อโทรศัพท์มือถือ)

ในสถานการณ์นี้ เมื่อเราตัด “买手机。” (Mǎi shǒujī. ซื้อโทรศัพท์มือถือ) ออกไป ประโยคนี้จะเหลือแค่ “我用钱。” (Wǒ yòng qián. ฉันใช้เงิน) ถึงแม้จะมีความหมาย แต่ไม่สอดคล้องกับบริบทของสถานการณ์

ผู้วิจัยเห็นด้วยกับแนวคิดของ Lu Shuxiang (1999, p. 626) ที่ได้ให้ความเห็นว่า คำว่า “用” (yòng) เป็นคำกริยา เนื่องจากในโครงสร้าง “用 (yòng) + กรรม + กริยา + กรรม” เป็นโครงสร้างที่ต้องการเน้นประโยคส่วนหน้า “用 (yòng) + กรรม” เป็นความหมายหลัก เนื่องจากไม่สามารถละส่วนนี้ออกได้ แต่ถ้าละส่วนนี้ออกจะทำให้อีกฝ่ายไม่เข้าใจว่า จะสื่อสารว่าอย่างไร และถ้าจะละประโยคส่วนหลัง “กริยา + กรรม” ออกไป ส่วนมาก ก็จะไม่ส่งผลกระทบต่อ การสื่อความหมายของประโยค อีกทั้งทำให้ประโยคเข้าใจง่ายขึ้น ตัวอย่างเช่น

- (ก) 你用什么来买这么贵的车?
Nǐ yòng shénme lái mǎi zhème guì de chē?
คุณ ใช้ อะไร มา ซื้อ แบบนี้ แพง (สค.) รถ
(คุณใช้อะไรมาซื้อรถที่มีราคาแพงแบบนี้)

- (ข) 用钱买车啊!
Yòng qián mǎi chē a!
ใช้ เงิน ซื้อ รถ (สน.)
(ใช้เงินมาซื้อรถไ)

จากตัวอย่างข้างต้นจะสามารถเห็นได้ว่า เมื่อประโยค ข ละส่วนหลังของประโยคไป จะเหลือเป็น “用钱。” (Yòng qián. ใช้เงิน) ประโยคก็ยังสามารถสื่อความหมายได้เหมือนเดิม ด้วยเหตุผลนี้จึงสามารถโต้แย้งเรื่องการจำแนก “用” (yòng) เป็นคำบุพบทในหัวข้อที่ 3)

4.3 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลภาษา

ผู้วิจัยได้ศึกษาค้นคว้าข้อมูลจากคลังข้อมูลทางภาษาของมหาวิทยาลัยภาษาและวัฒนธรรมปักกิ่ง (BCC 现代汉语语料库) ในหมวดของ 多领域 (duō lǐngyù หลายขอบเขต) จำนวน 5,000 ประโยคแรก สืบค้นเมื่อวันที่ 30 ตุลาคม พ.ศ. 2564 เพื่อที่จะวิเคราะห์คำว่า “用” (yòng) ที่ปรากฏในโครงสร้างประโยคต่าง ๆ ว่าทำหน้าที่เป็นคำประเภทใดได้บ้าง ผลการศึกษาพบว่า คำว่า “用” (yòng) สามารถอยู่ได้หลายตำแหน่งในประโยค และทำหน้าที่เหมือนและแตกต่างกันออกไป ดังโครงสร้างประโยคต่อไปนี้

โครงสร้างที่ 1 “(S+) 用 (yòng) + N₁ + V + N₂” ตัวอย่างเช่น “用筷子吃饭。” (Yòng kuàizi chīfàn. ใช้ตะเกียบกินข้าว หรือกินข้าวด้วยตะเกียบ)

โครงสร้างที่ 2 “(S+) V + N₁ + 用 (yòng) + N₂” ตัวอย่างเช่น “中国人吃饭用勺子。” (Zhōngguó rén chīfàn yòng sháozi. คนจีนใช้ช้อนกินข้าว หรือคนจีนกินข้าวด้วยช้อน)

โครงสร้างที่ 3 “Adv. + 用 (yòng) + V” ตัวอย่างเช่น “还用说吗?” (Hái yòng shuō ma? ยังต้องพูดอีกหรือ)

โครงสร้างที่ 4 “(S+) Adv. + 用 (yòng) + (คำที่เกี่ยวกับคน เช่น 人/你/她/他 หรือ ชื่อคน) + V” ตัวอย่างเช่น “还用你教训我?” (Hái yòng nǐ jiàoxùn wǒ? เธอยังกล้าที่จะมาสอนฉันหรือ/ยังจะให้เธอมาสอนฉันหรือ)

โครงสร้างที่ 5 “不用 (búyòng) + V” ตัวอย่างเช่น “不用说” (Búyòng shuō ไม่ต้องพูด)

โครงสร้างที่ 6 “(S+) 用 (yòng) + Np + 来讲 (lái jiǎng)/来说 (lái shuō)/来看 (lái kàn)” ตัวอย่างเช่น “用今天一句流行语来说, 我的内心比我写下的还绝望。” (Yòng jīntiān yí jù liúxíng yǔ lái shuō, Wǒ de nèixīn bǐ wǒ xiě xià de hái juéwàng. ใช้ประโยคที่กำลังเป็นที่นิยมวันนี้มาพูดนั้น ในใจของฉันสิ้นหวังกว่าสิ่งที่ฉันเขียนเสียอีก)

โครงสร้างที่ 7 “没有 (méiyǒu)/有 (yǒu) + 用 (yòng)” ตัวอย่างเช่น “这些对我们没用。” (Zhèxiē duì wǒmen méi yòng. สิ่งเหล่านี้ไม่มีประโยชน์ต่อพวกเรา) หรือ “这些对我都有用。” (Zhèxiē duì wǒ dōu yǒu yòng. สิ่งเหล่านี้ล้วนแต่มีประโยชน์ต่อฉัน)

หลังจากที่ได้ค้นคว้าข้อมูลจากคลังข้อมูลทางภาษาของมหาวิทยาลัยภาษาและวัฒนธรรมปักกิ่ง (BCC 现代汉语语料库) ในหมวดของ 多领域 (duō lǐngyù) พบว่าตำแหน่งของคำว่า “用” (yòng) ปรากฏใน 7 โครงสร้างประโยค ในแต่ละโครงสร้างประโยค “用” (yòng) ก็ทำหน้าที่แตกต่างกันออกไป ซึ่งในโครงสร้างที่ 1 เป็นโครงสร้างประโยคหลักของงานวิจัยชิ้นนี้ที่ต้องทำการศึกษาวิเคราะห์ ผู้วิจัยมีความคิดเห็นว่า “用” (yòng) ที่อยู่ในโครงสร้างที่ 1 ทำหน้าที่เป็นคำกริยามากกว่าที่จะเป็นคำบุพบทหรือคำหลายหน้าที่ (兼类词, jiānlèicí) และโครงสร้างนี้เป็นโครงสร้างประโยคกริยาเรียง (连动结构, liándòng jiégòu) มากกว่าที่จะเป็นส่วนขยายกริยา - คำหลักวลี (状中短语, zhuàng zhōng duǎnyǔ) เนื่องจากจากการทบทวนวรรณกรรมเกี่ยวกับวิธี หลักการหรือทฤษฎีในการจำแนกประเภทของคำ วิธีที่เหมาะสมที่สุดในปัจจุบันที่จะใช้จำแนกประเภทคำคือการจำแนกตามความสามารถทางไวยากรณ์ของคำคำนั้น ไม่ใช่การจำแนกตามความหมายทางไวยากรณ์ (语法意义, yǔfǎ yìyì) ของคำเมื่อคำนั้นปรากฏในประโยคใดประโยคหนึ่ง ถ้าคำว่า “用” (yòng) ถูกจำแนกตามความหมายทางไวยากรณ์ของคำเมื่อปรากฏในโครงสร้างประโยค “用 (yòng) + กรรม + กริยา + กรรม” คำว่า “用” (yòng) จะถูกเข้าใจว่าเป็นคำบุพบทหรือคำหลายหน้าที่ เนื่องจากคำว่า “用” (yòng) ในโครงสร้างประโยคนี้แสดงความหมายทางไวยากรณ์ คือแสดงถึงรูปแบบหรือวิธีการใดวิธีการหนึ่งเพื่อไปทำอะไรบางอย่าง ซึ่งในโครงสร้างประโยคนี้ ในตำแหน่งเดียวกันนี้ในโครงสร้างประโยคกริยาเรียง ก็สามารถแสดงความหมายทางไวยากรณ์ที่แสดงถึงรูปแบบหรือวิธีการใดวิธีการหนึ่งเพื่อไปทำอะไรบางอย่างได้เช่นกัน เช่น “他坐飞机去伦敦。” (Tā zuò fēijī qù Lúndūn. เขานั่งเครื่องบินไปลอนดอน) ดังนั้นแล้วการจำแนกตามความหมายทางไวยากรณ์ของคำเมื่อคำนั้นปรากฏในประโยคใดประโยคหนึ่งจึงไม่เหมาะสมในการนำมาจำแนกประเภทของคำในปัจจุบัน จึงมีวิธีเดียวที่เหมาะสมในการจำแนกประเภทของคำได้อย่างถูกต้องและชัดเจนที่สุดในปัจจุบันคือการจำแนกตามความสามารถทางไวยากรณ์หรือลักษณะเฉพาะทางไวยากรณ์ ซึ่งผู้วิจัยได้ใช้วิธีนี้ในการจำแนกประเภทของคำของคำว่า “用” (yòng) พบว่าคำว่า “用” (yòng) ทำหน้าที่

เป็นคำกริยา และโครงสร้างประโยค “用 (yòng) + กรรม + กริยา + กรรม” เป็นโครงสร้างประโยคกริยาเรียง (รายละเอียดของผลการวิเคราะห์ข้อมูลปรากฏในหัวข้อ 4.4 เป็นต้นไป)

โครงสร้างที่ 2 ถึงโครงสร้างที่ 4 คำว่า “用 (yòng)” ทำหน้าที่เป็นคำกริยาด้วยเหตุผล ดังนี้

โครงสร้างที่ 2 ผู้วิจัยได้วิเคราะห์จากด้านวากยสัมพันธ์ คิดว่าคำว่า “用 (yòng)” ทำหน้าที่เป็นภาคแสดงในประโยคและไม่สามารถตัดส่วนนี้ออกได้ ลักษณะเฉพาะข้อนี้เป็นลักษณะเฉพาะของคำกริยาซึ่งคำบุพบทไม่สามารถทำได้ ส่วนในโครงสร้าง 3 และ 4 วิเคราะห์จากด้านลักษณะเฉพาะทางไวยากรณ์ของคำและความสัมพันธ์ทางความหมาย

โครงสร้างที่ 3 คำว่า “用 (yòng)” ทำหน้าที่เป็นคำกริยา แต่ไม่ได้แสดงความหมายหลักคือ “使用 (shǐyòng ใช้)” แต่แสดงความหมายรองคือ “需要 (xūyào ต้อง ต้องการ)” ซึ่งในการจัดหมวดหมู่ในคำบุพบท (介词分类, Jiècí fēnlèi) นักวิชาการชาวจีน เช่น Chen Changlai (2002, p. 185) ได้จัดหมวดหมู่คำบุพบทตามความหมายทางไวยากรณ์ (语法意义, yǔfǎ yìyì) ของคำคำนั้นเมื่ออยู่ในประโยคใดประโยคหนึ่ง ในการจัดหมวดหมู่คำบุพบทของนักวิชาการชาวจีนนั้น ไม่ได้จัดให้คำบุพบทสามารถแสดงความหมายทางไวยากรณ์ที่แสดงถึงความต้องการหรือความปรารถนา (表示需要的语法意义, Biǎoshì xūyào de yǔfǎ yìyì) ได้ และในด้านลักษณะเฉพาะทางไวยากรณ์ หาก “用 (yòng)” ทำหน้าที่เป็นคำบุพบท “用 (yòng)” จำเป็นต้องมีกรรมมารองรับ เพราะคำบุพบทไม่สามารถใช้โดด ๆ โดยไม่มีกรรมมารองรับได้ ในขณะที่ “说 (shuō พูด)” ในโครงสร้างประโยคที่ 3 เป็นคำกริยาและทำหน้าที่เป็นภาคแสดงหลักตำแหน่งท้ายคำกริยานี้ไม่มีกรรมต่อท้าย เพราะฉะนั้นในเมื่อประโยคนี้ไม่มีกรรม “用 (yòng)” จึงไม่ใช่คำบุพบท แต่ทำหน้าที่เป็นคำกริยาที่เป็นภาคแสดงรองของประโยค

โครงสร้างที่ 4 คำว่า “用 (yòng)” ก็ทำหน้าที่เป็นคำกริยา แต่ไม่ได้แสดงความหมายหลักคือ “使用 (shǐyòng ใช้)” แต่แสดงความหมายรองคือ “需要 (xūyào ต้อง ต้องการ)” เหมือนกับโครงสร้างที่ 3 เนื่องจาก “你 (nǐ คุณ)” ไม่ได้เป็นฝ่ายถูกกระทำ แต่เป็นฝ่ายถูกขอร้องให้กระทำหรือเป็นผู้กระทำสิ่งใดสิ่งหนึ่ง ต่างกันกับประโยค “我用筷子吃饭。” (Wǒ yòng kuàizi chīfàn. ฉันใช้ตะเกียบกินข้าว) “用 (yòng)” ในประโยคนี้นี้จะหมายความว่า “使用 (shǐyòng ใช้)” และ “筷子 (kuàizi ตะเกียบ)” เป็นกรรมของ “用 (yòng)” และเป็นฝ่ายถูก “我 (wǒ ฉัน)” กระทำ อีกทั้ง “你 (nǐ คุณ)” กับ “教训 (jiàoxùn สั่งสอน หรืออบรม)” ในประโยคนี้มีความสัมพันธ์ที่ใกล้ชิดกันมากกว่า “用 (yòng)” กับ “你 (nǐ คุณ)”

โครงสร้างที่ 5 ถ้าวิเคราะห์กันตามโครงสร้าง “不用说” (Búyòng shuō ไม่ต้องพูด) จะมีลักษณะเหมือนกันกับโครงสร้างที่ 4 คือ “Adv. + 用 (yòng) + V” แต่ถ้าวิเคราะห์ตามความหมายและกระบวนการสร้างคำ (词汇化, cíhuìhuà) อาจกล่าวได้ว่า “不用说” (Búyòng shuō) มีโครงสร้างเป็น “不用 (búyòng) + V” เนื่องจาก “不” (bù) และ “用” (yòng) มีอัตราการใช้ร่วมกันค่อนข้างสูง จนอาจคิดว่าเป็นคำคำหนึ่งที่มีความหมายเหมือนกันกับคำว่า “甬” (béng ไม่ต้องหรือไม่จำเป็นต้อง) และในหนังสือพจนานุกรมภาษาจีนสมัยใหม่ ฉบับปรับปรุงครั้งที่ 7 ได้นำสองคำนี้รวมกันเป็นคำใหม่ คือ “不用” (búyòng) ทำหน้าที่เป็นคำวิเศษณ์ที่แสดงความหมายในเชิงปฏิเสธ

โครงสร้างที่ 6 Chen Changlai (2015, น. 147) ได้จัดโครงสร้าง “用 (yòng) ... 来讲 (láijiǎng)/来说 (láishuō)/来看 (láikàn)” เป็นโครงสร้างบุพบทแบบหน้าหลัง มีกรรมของคำบุพบทอยู่ตรงกลาง ซึ่งมีความหมายเหมือนกันกับโครงสร้าง “拿 (ná) ... 来讲 (láijiǎng)/来说 (láishuō)/来看 (láikàn)” ในภาษาจีนเรียกโครงสร้างแบบนี้ว่า “介词框架” (jiècí kuàngjià) โดยมีคำบุพบททำหน้าที่เป็นคำที่อยู่ในตำแหน่งส่วนหน้า ส่วนคำที่อยู่ตำแหน่งส่วนหลังอาจจะเป็นคำนาม คำบอกทิศทาง คำกริยา เป็นต้น ตัวอย่างเช่น “对 (duì)/对于 (duìyú) ... 来说 (láishuō)/来讲 (láijiǎng)”, “拿 (ná) ... 来说 (láishuō)/来讲 (láijiǎng)”, “从 (cóng) ... 下 (xià)/上 (shàng)”, “当 (dāng) ... 的时候 (de shíhou)” เป็นต้น

โครงสร้างที่ 7 ตำแหน่งของคำว่า “用 (yòng)” อยู่ท้ายสุดของประโยค ซึ่งถ้าวิเคราะห์ประเภทของคำตามตำแหน่งที่ปรากฏในโครงสร้างประโยคจะพบว่า ตำแหน่งท้ายสุดของประโยคส่วนใหญ่จะเป็นคำนามที่ทำหน้าที่เป็นกรรมของประโยค และถ้าวิเคราะห์ในส่วนของคำกริยาที่แบ่งประเภทคำกริยาออกเป็นคำกริยาที่มีกรรมมารับและคำกริยาที่ไม่มีกรรมมารองรับนั้น คำว่า “用 (yòng)” เป็นคำกริยาที่ต้องมีกรรมมารองรับ ดังนั้นถ้า “用 (yòng)” ไม่มีกรรมมารองรับ “用 (yòng)” จะทำหน้าที่เป็นคำประเภทอื่น ซึ่งจากการใช้สองเหตุผลข้างต้นมาวิเคราะห์ข้อมูล ผู้วิจัยคิดว่า “用 (yòng)” ที่อยู่ในโครงสร้างนี้อาจจะทำหน้าที่เป็นคำนาม และทำหน้าที่เป็นกรรมของคำว่า “有 (yǒu)/没有 (méiyǒu)”

4.4 การจำแนกประเภทของคำตามแนวคิดทฤษฎีต้นแบบของคำว่า “用 (yòng)” และคำว่า “用 (yòng)” ในโครงสร้าง “用 (yòng) + กรรม + กริยา + กรรม”

ภาษากับสิ่งที่จับต้องได้อาจจะไม่ได้มีความเกี่ยวข้องกันโดยตรง ยังต้องผ่านกระบวนการรับรู้ของมนุษย์ถึงจะสามารถสร้างแนวคิดต่าง ๆ ขึ้นมาใหม่ได้ ไม่ก็ปีที่ผ่านมา

ได้มีทฤษฎีภาษาศาสตร์ปริธานที่เกิดขึ้นใหม่ ได้ให้แนวทางทฤษฎีใหม่สำหรับการวิเคราะห์ เพื่อจำแนกประเภทของคำ ในจุดประสงค์ข้อนี้ ผู้วิจัยจะศึกษาวิเคราะห์ปัญหาเรื่องการจำแนกประเภทของคำของคำว่า “用” (yòng) โดยใช้แนวคิดทฤษฎีต้นแบบ (原型范畴理论, yuánxíng fànchóu lǐlùn) เพื่อให้ได้คำตอบที่ถูกต้องและแม่นยำ โดยแบ่งออกเป็น 2 หัวข้อย่อยดังนี้ 1) เป็นการจำแนกประเภทของคำของคำว่า “用” (yòng) ตามแนวคิดทฤษฎีต้นแบบของทฤษฎีภาษาศาสตร์ปริธาน และในส่วนหัวข้อที่ 2) จะเป็นการกล่าวถึงข้อดีของการจำแนกตามแนวคิดนี้

4.4.1 การจำแนกประเภทของคำของคำว่า “用” (yòng) ตามแนวคิดทฤษฎีต้นแบบของทฤษฎีภาษาศาสตร์ปริธาน

จากการศึกษาที่ผ่านมา มีการจำแนกประเภทของคำโดยใช้แนวคิดอัตวิสัย จึงส่งผลให้ขอบเขตของการจำแนกประเภทของคำเกิดความไม่ชัดเจน ซึ่งหนึ่งในคำที่มีความคลุมเครือจากการจำแนกประเภทของคำ คือคำว่า “用” (yòng) ที่สามารถตีความให้เป็นได้ทั้งคำกริยาและคำนามบุพบท ฉะนั้นจึงทำให้เกิดความสับสนในการจำแนกประเภทของคำ ด้วยเหตุนี้ผู้วิจัยจึงมุ่งพิสูจน์ประเภทของคำของคำว่า “用” (yòng) เพื่อให้เกิดความชัดเจนว่า คำว่า “用” (yòng) จะทำหน้าที่เป็นคำประเภทใด ระหว่างคำกริยาและคำนามบุพบท

อันดับแรก ผู้วิจัยจะต้องหาคำกริยาและคำนามบุพบทที่มีลักษณะเป็นต้นแบบ (典型, diǎnxíng) และวิเคราะห์ออกมาเพื่อแสดงให้เห็นถึงลักษณะที่แตกต่างของคำเหล่านี้ ลักษณะที่แตกต่างกันนี้ จะเป็นตัวชี้วัดที่มีประสิทธิภาพในการจำแนกประเภทของคำของคำว่า “用” (yòng) จากนั้นผู้วิจัยได้อ้างอิงผลการศึกษาของ Yuan Yulin (2010, pp. 120-121) เรื่องการกำหนดค่าสัมประสิทธิ์ การคิดคำนวณหาค่าน้ำหนักนำมาปรับใช้เพื่อเป็นตัวชี้วัดว่าคำว่า “用” (yòng) มีแนวโน้มจะเป็นคำประเภทใดมากกว่ากันระหว่างคำกริยากับคำนามบุพบท ซึ่งค่าสัมประสิทธิ์มีทั้งเป็นค่าบวกและค่าลบ หรือเป็นศูนย์ก็ได้ ผู้วิจัยได้นำเกณฑ์ของ Yuan Yulin (2010, pp. 120-121) มาใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลในส่วนนี้ ซึ่งมีรายละเอียดดังต่อไปนี้

- 1) ถ้าคำว่า “用” (yòng) มีลักษณะเฉพาะในแต่ละข้อเหมือนกันกับคำที่มีลักษณะเป็นต้นแบบของคำประเภทนั้น ให้ข้อละ 1 คะแนน
- 2) ถ้าคำว่า “用” (yòng) มีลักษณะเฉพาะในแต่ละข้อไม่เหมือนกันกับคำที่มีลักษณะเป็นต้นแบบของคำประเภทนั้น ให้ข้อละ 0 คะแนน

หลังจากนั้นนำคะแนนมารวมกัน คิดหาค่าเฉลี่ยลักษณะเฉพาะของคำว่า “用” (yòng) ว่ามีแนวโน้มจะเป็นคำประเภทใดมากกว่ากัน

ถ้าค่าเฉลี่ยอยู่ระหว่าง 0.80-1.00 แสดงว่า “用” (yòng) เป็นคำที่มีลักษณะเป็นต้นแบบของคำประเภทรูปนั้น

ถ้าค่าเฉลี่ยอยู่ระหว่าง 0.60-0.79 แสดงว่า “用” (yòng) เป็นคำที่มีลักษณะคลุมเครือ ไม่ชัดเจนของคำประเภทรูปนั้น

ถ้าค่าเฉลี่ยอยู่ระหว่าง 0.00-0.59 ไม่นับว่า “用” (yòng) เป็นคำประเภทรูปนั้น

จากเกณฑ์ข้างต้น ผู้วิจัยได้เริ่มวิเคราะห์ความน่าจะเป็นของคำว่า “用” (yòng) ที่อาจทำหน้าที่เป็นคำกริยาก่อน หลังจากนั้นจึงจะวิเคราะห์ความน่าจะเป็นของคำว่า “用” (yòng) ที่อาจทำหน้าที่เป็นคำบุพบท

คำกริยาในภาษาจีนมีจำนวนมาก และมีการแบ่งประเภทมากมาย ในขั้นตอนนี้ ผู้วิจัยได้เลือกคำกริยาดั้งเดิม ซึ่งเป็นคำที่มีความสามารถทางไวยากรณ์หรือลักษณะเฉพาะทางไวยากรณ์ของคำครบถ้วนที่จะเป็นคำกริยาดั้งเดิม เช่น “走 (zǒu เดิน), 跑 (pǎo วิ่ง), 去 (qù ไป), 跳 (tiào เต้น กระโดด), 想 (xiǎng ครุ่นคิด คิดถึง)” เป็นต้น มาเป็นตัวชี้วัด และเปรียบเทียบกับคำว่า “用” (yòng) ว่ามีคุณสมบัติเพียงพอที่จะเป็นคำกริยาหรือไม่ ซึ่งผู้วิจัยได้นำความสามารถทางไวยากรณ์หรือลักษณะเฉพาะทางไวยากรณ์ของคำกริยาดั้งเดิมมาเป็นตัวชี้วัด ดังต่อไปนี้

1) คำกริยาสามารถถูกขยายด้วยคำวิเศษณ์ที่แสดงถึงการปฏิเสธ เช่น “不 (bù ไม่), 没有 (méiyǒu ไม่มี)” ได้

2) คำกริยาสามารถนำหน้าคำเสริมอาการ (动态助词, dòngtài zhùcí) “着 (zhe), 了 (le), 过 (guò)” ได้

3) คำกริยาสามารถทำหน้าที่เป็นภาคแสดง (谓语, wèiyǔ) ในประโยคได้

4) คำกริยาสามารถตามหลัง “怎么 (zěnmě อย่างไร)” ใช้ถามวิธีการของการกระทำ

5) ความหมายหลักทางไวยากรณ์ของคำกริยาแสดงถึงการกระทำ รวมถึงกระบวนการทางจิตวิทยาและการกระทำที่ดำรงอยู่ เปลี่ยนแปลงและหายไป

ขั้นตอนต่อไปผู้วิจัยจะใช้ประโยค “用筷子吃饭。” (Yòng kuàizi chīfàn. ใช้ตะเกียบกินข้าว หรือกินข้าวด้วยตะเกียบ) เป็นตัวอย่างในการหาค่าสัมประสิทธิ์ของคำว่า “用” (yòng) ซึ่งอยู่ในโครงสร้างประโยค “用 (yòng) + กรรม + กริยา + กรรม” ในการหาค่าสัมประสิทธิ์ของคำว่า “用” (yòng) ถ้าสอดคล้องกับลักษณะต่าง ๆ ให้ข้อละ

1 คะแนน ถ้าไม่สอดคล้องให้ 0 คะแนน ดังนั้นในส่วนนี้คำว่า “用” (yòng) มีค่าสัมประสิทธิ์รวมกันเท่ากับ 4 คิดเป็นค่าเฉลี่ยเท่ากับ 0.80 ซึ่งแบ่งออกได้ดังนี้ ลักษณะที่ 1 สอดคล้อง ลักษณะที่ 2 สอดคล้อง ลักษณะที่ 3 ไม่สอดคล้อง ลักษณะที่ 4 สอดคล้อง ลักษณะที่ 5 สอดคล้อง ดังนั้นแสดงว่า “用” (yòng) ในโครงสร้างดังกล่าวเป็นคำกริยาและเป็นคำกริยาต้นแบบ (典型动词, diǎnxíng dòngcí)

ขั้นตอนถัดมา ผู้วิจัยได้ลองกำหนดให้คำว่า “用” (yòng) เป็นคำบุพบทเพื่อวิเคราะห์ความน่าจะเป็นของคำว่า “用” (yòng) ที่อาจทำหน้าที่เป็นคำบุพบท

Chen Changlai (2002, p. 40) ได้รวบรวมคำบุพบทต้นแบบ (典型介词, diǎnxíng jiècí) ในภาษาจีนที่มีความสามารถทางไวยากรณ์หรือลักษณะเฉพาะทางไวยากรณ์ของคำครบถ้วนที่จะเป็นคำบุพบทต้นแบบ เช่น “把 (bǎ เป็นคำไวยากรณ์), 被 (bèi กับ (โดน ถูกกระทำ)), 于 (yú ณ สถานที่ หรือ เวลา), 从 (cóng จาก), 由 (yóu โดย)” เป็นต้น ผู้วิจัยได้นำคำเหล่านี้มาเป็นตัวชี้วัดและเปรียบเทียบกับคำว่า “用” (yòng) ว่ามีความสามารถทางไวยากรณ์หรือลักษณะเฉพาะทางไวยากรณ์ของคำเพียงพอที่จะเป็นคำบุพบทหรือไม่ ผู้วิจัยได้นำความสามารถทางไวยากรณ์หรือลักษณะเฉพาะทางไวยากรณ์ของคำบุพบทต้นแบบมาเป็นตัวชี้วัด ดังต่อไปนี้

1) คำบุพบทเป็นคำนำหน้าคำอื่น เช่น 使用 (shǐyòng ใช้) ใช้วางไว้หน้าคำนาม คำสรรพนาม หรือคำที่มีลักษณะเป็นคำนามหรือคล้ายคำนาม เพื่อบอกวิธีหรือวิธีการของการกระทำ เป็นต้น ตัวอย่างเช่น 小吴把车子骑走了。(Xiǎowú bǎ chēzi qí zǒu le. เสี่ยวอู๋ขี่รถไปแล้ว) ในประโยคนี้คำบุพบทคือคำว่า “把” (bǎ ทำหน้าที่เป็นคำบุพบท ไม่มีความหมายที่ไม่แน่นอน สามารถแปลได้ตามบริบทของประโยค) ที่มีคำว่า “车子” (chēzi รถ) เป็นคำนามทำหน้าที่เป็นกรรมของคำบุพบท “把” (bǎ)

2) ไม่สามารถใช้โดด ๆ ได้ ตัวอย่างเช่น 你从上海出发? (Nǐ cóng Shànghǎi chūfā? คุณออกเดินทางจากซึ่งไห้ไห้ไหม) — *从/*不从 (*จาก/*ไม่จาก)

3) ไม่สามารถนำหน้าคำเสริมอาการ (动态助词, dòngtài zhùcí) “着 (zhe), 了 (le), 过 (guò)” ได้ ตัวอย่างเช่น *我从着/了/过上海出发。(Wǒ cóng zhe/le/guò Shànghǎi chūfā)

4) มีความหมายทางไวยากรณ์ที่แสดงถึงการขึ้นนำกรรมที่อยู่ด้านหลังของคำบุพบท คำนั้น (引介, yǐnjiè)

5) คำบุพบทเป็นคำไม่แท้ แสดงความหมายในเชิงนามธรรม

6) สามารถนำ “不 (bù ไม่), 没 (méi ไม่ ไม่ได้), 没有 (méiyǒu ไม่มี)” วางไว้ข้างหน้าเพื่อแสดงในรูปปฏิเสธได้

ขั้นตอนต่อไปผู้วิจัยจะใช้ประโยค “用筷子吃饭。” (Yòng kuàizi chīfàn. ใช้ตะเกียบกินข้าว หรือกินข้าวด้วยตะเกียบ) เป็นตัวอย่างในการหาค่าสัมประสิทธิ์ของคำว่า “用” (yòng) ซึ่งอยู่ในโครงสร้างประโยค “用 (yòng) + กรรม + กริยา + กรรม” ในการหาค่าสัมประสิทธิ์ของคำว่า “用” (yòng) ถ้าสอดคล้องกับลักษณะต่าง ๆ ให้ข้อละ 1 คะแนน ถ้าไม่สอดคล้องให้ 0 คะแนน ดังนั้นในส่วนนี้คำว่า “用” (yòng) มีค่าสัมประสิทธิ์รวมกันเท่ากับ 2 คิดเป็นค่าเฉลี่ยเท่ากับ 0.33 ซึ่งแบ่งออกได้ดังนี้ ลักษณะที่ 1 สอดคล้อง ลักษณะที่ 2 ไม่สอดคล้อง ลักษณะที่ 3 ไม่สอดคล้อง ลักษณะที่ 4 ไม่สอดคล้อง ลักษณะที่ 5 ไม่สอดคล้อง ลักษณะที่ 6 สอดคล้อง ดังนั้นแสดงว่า “用” (yòng) ไม่มีแนวโน้มที่จะเป็นคำบุพบทแต่อย่างใด

หลังจากนั้น ผู้วิจัยได้ศึกษาความแตกต่างลักษณะเฉพาะระหว่างคำกริยากับคำบุพบท จากการศึกษาพบว่า คำบุพบทที่ใช้ในปัจจุบันส่วนใหญ่มีวิวัฒนาการมาจากคำกริยา การแบ่งประเภทของคำระหว่างคำกริยากับคำบุพบทยังมีข้อถกเถียงตั้งแต่อดีตจนถึงปัจจุบัน Zhang Bin (2010, p. 216) ได้สรุปรวบรวมข้อแตกต่างลักษณะเฉพาะระหว่างคำกริยากับคำบุพบทไว้ดังนี้

1) คำกริยาสามารถทำหน้าที่เป็นภาคแสดงในประโยคได้ แต่คำบุพบทไม่สามารถทำได้ ตัวอย่างเช่น 我们不去北京。(Wǒmen bú qù Běijīng. พวกเราไม่ไปเป่ย์จิง) — *我们不从北京。(*Wǒmen bù cóng Běijīng. พวกเราไม่จากเป่ย์จิง) เป็นต้น

2) คำกริยาสามารถมีบทเสริมมาเสริมข้างหลังได้ แต่คำบุพบทไม่สามารถมีส่วนเสริมต่อท้ายได้ ตัวอย่างเช่น 看一下。(Kàn yíxià. ดูสักหน่อย) — *从一下。(*Cóng yíxià. จากสักหน่อย) เป็นต้น

3) คำกริยาส่วนใหญ่สามารถใช้ในรูปแบบคำซ้ำ (重叠, chóngdié) ได้ แต่คำบุพบทไม่สามารถใช้ได้ ตัวอย่างเช่น 看看电影。(Kàn kàn diànyǐng. ดูหนังสักหน่อย) — *自自今日。(*Zì zì jīnrì. ตั้งแต่นั้นนี้สักหน่อย) เป็นต้น

4) คำกริยาสามารถมีคำเสริมอาการ (动态助词, dòngtài zhùcí) มาวางไว้ข้างหลังได้ แต่ไม่สามารถวางไว้หลังคำบุพบทได้ ตัวอย่างเช่น 看了一本书。(Kàn le yì běn shū. อ่านหนังสือแล้วหนึ่งเล่ม) — *把了一扇门。(*Bǎ le yí shàn mén. เอาประตูแล้วหนึ่งบาน) เป็นต้น

5) บทกรรมของคำกริยาสามารถย้ายตำแหน่งได้ ตัดทิ้งได้ และสามารถเปลี่ยนแปลงได้ ตัวอย่างเช่น

我写好了信。(Wǒ xiě hǎo le xìn. ฉันเขียนจดหมายเสร็จแล้ว) → 信, 我写好了。(Xìn, wǒ xiě hǎo le. จดหมายฉันเขียนเสร็จแล้ว) → 我写好了[]。(Wǒ xiě hǎo le []。ฉันเขียนเสร็จแล้ว) → 我写好的信又丢了。(Wǒ xiě hǎo de xìn yòu diū le. จดหมายที่ฉันเขียนเสร็จได้หายไปแล้ว)

我从北京来。(Wǒ cóng Běijīng lái. ฉันมาจากเป่ย์จิง) → *北京, 我从来。(Běijīng, wǒ cóng lái. เป่ย์จิงฉันมาจาก) → *我从[]来。(Wǒ cóng [] lái. ฉันมาจาก) → *我从的北门关掉了。(Wǒ cóng de běi mén guān diào le. ประตูกั้นที่ฉันจากปิดแล้ว)

ข้อสรุปทั้ง 5 ข้อนี้เป็นข้อสรุปความแตกต่างลักษณะเฉพาะระหว่างคำกริยากับคำบุพบทที่คำกริยาสามารถทำได้ แต่คำบุพบทไม่สามารถทำได้ของ Zhang Bin (2010, p. 216) ผู้วิจัยได้นำเอาทั้ง 5 ข้อ มาเป็นตัวชี้วัด เพื่อแบ่งประเภทของคำว่า “用” (yòng) ว่ามีคุณสมบัติครบถ้วนที่จะเป็นคำกริยาหรือไม่ ผลการวิเคราะห์พบว่า

ข้อที่ 1 “用” (yòng) สามารถทำหน้าที่เป็นภาคแสดงในประโยคได้ เช่น “我不用你的东西。”(Wǒ búyòng nǐ de dōngxi. ฉันไม่ใช้ของของคุณ)

ข้อที่ 2 “用” (yòng) สามารถมีบทเสริมมาเสริมข้างหลังได้ เช่น “我可以用一下你的东西吗?”(Wǒ kěyǐ yòng yíxià nǐ de dōngxi ma? ฉันสามารถใช้ของคุณได้ไหม)

ข้อที่ 3 “用” (yòng) สามารถใช้ในรูปแบบคำซ้ำ (重叠, chóngdié) ได้ เช่น “让我用用你的梳子好吗?”(Ràng wǒ yòng yòng nǐ de shūzi hǎo ma? ให้ฉันใช้หวีของคุณได้ไหม)

ข้อที่ 4 “用” (yòng) สามารถมีคำเสริมอาการ (动态助词, dòngtài zhùcí) มาวางไว้ข้างหลังได้ เช่น “我用了你的东西。”(Wǒ yòng le nǐ de dōngxi. ฉันใช้ของคุณแล้ว), “我用过你的东西。”(Wǒ yòng guò nǐ de dōngxi. ฉันเคยใช้ของคุณ), “我用着你的东西。”(Wǒ yòng zhe nǐ de dōngxi. ฉันใช้ของคุณอยู่)

ข้อที่ 5 บทกรรมของ “用” (yòng) สามารถย้ายตำแหน่งได้ เช่น 我用好了电脑。(Wǒ yòng hǎo le diànnǎo. ฉันใช้คอมพิวเตอร์เสร็จแล้ว) → 电脑, 我用好了。(Diànnǎo, wǒ yòng hǎo le. คอมพิวเตอร์ฉันใช้เสร็จแล้ว) → 我用好了[]。(Wǒ yòng hǎo le [])

ฉันใช้เสร็จแล้ว) → 我用的电脑又坏了。(Wǒ yòng de diànnǎo yòu huài le. คอมพิวเตอร์
ที่ฉันใช้พังอีกแล้ว)

จากการวิเคราะห์ข้อมูลข้างต้น ไม่ว่าจะเป็นความแตกต่างลักษณะเฉพาะ
ระหว่างคำกริยากับคำบุพบทโดยใช้โครงสร้างประโยค “用 (yòng) + กรรม + กริยา +
กรรม” (用筷子吃饭。Yòng kuàizi chīfàn. ใช้ตะเกียบกินข้าว หรือกินข้าวด้วย
ตะเกียบ) เป็นเงื่อนไข หรือจะเป็นการวิเคราะห์ความแตกต่างลักษณะเฉพาะระหว่าง
คำกริยากับคำบุพบท โดยใช้คำว่า “用” (yòng) ที่ไม่ได้อยู่ในรูปประโยคใดประโยคหนึ่ง
มาเป็นเงื่อนไข จากทั้งสองเงื่อนไข ผู้วิจัยสามารถสรุปได้ว่า “用” (yòng) เป็นคำกริยา
ต้นแบบ (典型动词, diǎnxíng dòngcí) และโครงสร้าง “用 (yòng) + กรรม + กริยา +
กรรม” เป็นโครงสร้างประโยคกริยาเรียง (连动结构, liándòng jiégòu)

4.4.2 ข้อดีของการจำแนกประเภทของคำของคำว่า “用” (yòng) ในมุมมอง ความรู้ความเข้าใจ

ภาษาศาสตร์เป็นศาสตร์ที่อธิบายปรากฏการณ์ทางภาษาและการพูด
การจำแนกประเภทของคำของคำว่า “用” (yòng) ตามภาษาศาสตร์แบบดั้งเดิม
(传统语言学, chuántǒng yǔyánxué) อาจยังทำให้เกิดปัญหาการโต้แย้ง และยังไม่
สามารถอธิบายได้อย่างชัดเจนอีกด้วย ซึ่งการเกิดปัญหานี้จะส่งผลกระทบต่อ
มาตรฐานของการสอนไวยากรณ์ภาษาจีนในฐานะภาษาต่างประเทศ ดังนั้นผู้วิจัยคิดว่า
การจำแนกประเภทของคำของคำว่า “用” (yòng) ตามทฤษฎีต้นแบบของทฤษฎี
ภาษาศาสตร์ปริชานจะสามารถแก้ไขปัญหานี้ได้

นอกจากนั้น ภาษาศาสตร์ปริชานเป็นสาขาวิชาทั่วไป และสอดคล้องกับ
ประสบการณ์การดำเนินชีวิตของประชาชนทั่วไป ดังนั้น การจำแนกประเภทของคำ
สำหรับคำว่า “用” (yòng) ตามแนวคิดทฤษฎีแบบต้นแบบ (原型范畴理论, yuánxíng
fànchóu lǐlùn) มีความสอดคล้องกับอุปนิสัยการรับรู้ของคนทั่วไปและมีความน่าเชื่อถือ
มากกว่า ส่วนการอธิบายของภาษาศาสตร์แบบดั้งเดิมมีความลึกซึ้งและละเอียดเกินไป
แม้ว่าจะสามารถอธิบายปรากฏการณ์ทางภาษาได้ แต่สำหรับคนทั่วไปแล้วเป็นเรื่องที่
เข้าใจได้ยาก จากในมุมมองนี้ การอธิบายการจำแนกประเภทของคำโดยใช้ภาษาศาสตร์
ปริชานสามารถอธิบายปรากฏการณ์ทางภาษาได้อย่างชัดเจนยิ่งขึ้น

การจำแนกประเภทของคำของคำว่า “用” (yòng) จากมุมมองแนวคิดทฤษฎี
ภาษาศาสตร์ปริชานมีประโยชน์อย่างแท้จริงสำหรับการสอนภาษาจีนในฐานะ
ภาษาต่างประเทศ เนื่องจากทำให้ผู้เรียนเข้าใจได้ง่ายขึ้น ส่วนในภาษาศาสตร์ดั้งเดิม

(传统语言学, chuántǒng yǔyánxué) ได้จำแนกคำว่า “用” (yòng) เป็นคำบุพบท อาจจะเป็นเพราะว่าเพื่อต้องการอธิบายให้ละเอียดและลึกลงไปจนเกิดความผิดพลาดได้ จนทำให้ผู้เรียนเกิดความสับสนและเข้าใจได้ยากขึ้น วัตถุประสงค์ของการสอนไวยากรณ์ ภาษาจีนในฐานะภาษาต่างประเทศคือ มุ่งให้ผู้เรียนสามารถเรียนรู้ไวยากรณ์อย่างมีประสิทธิภาพ และสร้างประโยคได้ถูกต้องตามหลักไวยากรณ์ ถ้าสอนคำว่า “用” (yòng) เป็นคำบุพบท และใช้นำหน้าคำนามและบอกลักษณะท่าทางในประโยค แสดงอาการต่าง ๆ หรือแสดงความหมายที่เกี่ยวกับการใช้เครื่องมือหรือวิธีการเพื่อทำ อะไรบางอย่าง จะทำให้ผู้เรียนเข้าใจผิดและวาง “用 (yòng) + กรรม” ไว้ท้ายประโยค เช่น ประโยค “我吃饭用筷子。” (Wǒ chīfàn yòng kuàizi. ฉันกินข้าวใช้ตะเกียบ) ดังนั้น ผู้วิจัยเห็นว่า การสอนภาษาจีนในฐานะภาษาต่างประเทศโดยการจำแนกประเภท ของคำของคำว่า “用” (yòng) เป็นคำกริยา และกำหนดให้โครงสร้างประโยค “用 (yòng) + กรรม + กริยา + กรรม” เป็นโครงสร้างประโยคกริยาเรียง (连动结构, liándòng jiégòu) จะมีประโยชน์ต่อผู้เรียนเป็นอย่างมาก เนื่องจากในโครงสร้างประโยคนี้ เป็นโครงสร้างที่มีลำดับก่อนหลัง อธิบายได้ว่า ให้หยิบอุปกรณ์หรือเครื่องมือขึ้นมาก่อน แล้วจึงค่อยนำอุปกรณ์หรือเครื่องมือที่หยิบขึ้นมาไปเริ่มทำอย่างอื่น

วิธีการสอนที่ง่ายที่สุดสำหรับการสอนเกี่ยวกับความหมายของคำว่า “用” (yòng) ที่ผู้วิจัยได้กำหนดให้คำว่า “用” (yòng) เป็นคำกริยานั้น คือการสอนแบบการคิด เชิงรูปธรรมหรือให้มองในรูปลักษณะภายนอก ซึ่งวิธีการนี้เป็นวิธีการที่จะแนะนำการสอน คำว่า “用” (yòng) โดยใช้สื่อรูปภาพ วีดีโอ หรือแสดงท่าทางการกระทำ และเมื่อต้อง อธิบายความหมายของคำว่า “用” (yòng) ผู้สอนสามารถใช้การกระทำมาแสดงความหมาย แทนการสอนโดยการอธิบายหรือการแปล ตัวอย่างเช่น ให้อาจารย์หยิบชอล์กเขียน บนกระดานดำ หรือให้หยิบโทรศัพท์มือถือออกมาโทร ทำซ้ำหลาย ๆ ครั้ง และพูด “用 (yòng) + 粉笔 (fěnbǐ ชอล์ก)/手机 (shǒujī โทรศัพท์ มือถือ)” ซ้ำ ๆ ผู้เรียนก็จะ เข้าใจว่า “用” (yòng) หมายถึง “使用 (shǐyòng ใช้)” ได้เอง

ส่วนการสอนโครงสร้างประโยคกริยาเรียง “用 (yòng) + กรรม + กริยา + กรรม” เมื่อสอนโครงสร้างนี้ ผู้สอนสามารถใช้การแสดงท่าทางการกระทำเป็นสื่อในการสอนได้ เพื่อทำให้เห็นถึงประโยคที่เป็นโครงสร้างประโยคกริยาเรียงเช่น “用粉笔写字。” (Yòng fěnbǐ xiězì. ใช้ชอล์กเขียนคำศัพท์ หรือเขียนคำศัพท์ด้วยชอล์ก) เป็นต้น แล้วอธิบายให้ผู้เรียนได้รู้ว่า ในโครงสร้างประโยคนี้ เป็นโครงสร้างที่มีลำดับก่อนหลัง อธิบายคือ ให้หยิบอุปกรณ์หรือเครื่องมือขึ้นมาก่อน แล้วค่อยนำอุปกรณ์หรือเครื่องมือ

ที่หยิบขึ้นมาไปเริ่มทำอย่างอื่น เช่น หยิบชอล์กขึ้นมา หลังจากนั้นนำชอล์กไปเขียนบนกระดาน ซึ่งการกระทำที่แสดงถึงลำดับก่อนหลังนี้ เป็นการกระทำที่สอดคล้องกับลำดับการรับรู้ของมนุษย์ ข้อดีสำหรับการสอนโครงสร้างประโยคนี้คือ

1) การอธิบายความหมายของคำว่า “用” (yòng) เป็นการแสดงท่าทางลักษณะประกอบทำให้เห็นภาพ ซึ่งเข้าใจได้ง่ายกว่าการนำภาษาต้นทาง (ภาษาจีน) มาแปลเป็นภาษาปลายทาง การเลือกใช้การแสดงท่าทางการกระทำที่ไม่ซับซ้อนแสดงความหมายของคำว่า “用” (yòng) ทำให้ผู้เรียนเข้าใจได้ง่ายและตรงไปตรงมา นอกจากนั้น การที่ผู้สอนได้แสดงท่าทางการกระทำและพูดอธิบายไปด้วย ยิ่งทำให้ผู้เรียนเข้าใจความหมายของคำนั้นมากยิ่งขึ้น กระบวนการทั้งหมดนี้เป็นการเลียนแบบจากกระบวนการเรียนรู้ภาษาจากแม่ของเด็ก การเรียนรู้ภาษาของเด็กเป็นการเรียนรู้ที่มาจากกระบวนการของการสังเกต การรับรู้ และการทำความเข้าใจบริบทของภาษา กระบวนการนี้สามารถส่งเสริมและพัฒนาความสามารถของผู้เรียนในการรับรู้ข้อมูลจากบริบทของภาษา ความสามารถนี้เป็นความสามารถที่ต้องการเป็นพิเศษในการสื่อสารสำหรับผู้เรียนภาษาที่สอง

2) ทฤษฎีโครงสร้างความรู้ (scheme theory) Piaget (1970, อ้างถึงใน บัณฑิตา อินสมบัติ และคณะ, 2564, น. 103-104) ซึ่งเป็นแนวคิดที่เชื่อว่าโครงสร้างภายในของความรู้ที่มนุษย์มีอยู่นั้นจะมีลักษณะเป็นกลุ่มที่มีการเชื่อมโยงกันอยู่ ในการที่มนุษย์จะรับรู้อะไรใหม่ ๆ นั้น มนุษย์จะนำความรู้ใหม่ที่เพิ่งได้รับไปเชื่อมโยงกับกลุ่มความรู้ที่มีอยู่เดิม ในโครงสร้างสมองของมนุษย์ที่มีเชื้อชาติที่ต่างกันจะมีความคิดอย่างหนึ่งที่เหมือนกันก็คือ ก่อนการเริ่มทำการสิ่งใดจะต้องหยิบเครื่องมือหรืออุปกรณ์ขึ้นมาก่อน แล้วค่อยดำเนินการต่อในสิ่งที่ตนอยากจะทำ การนำเข้าของความรู้ภาษาที่เกี่ยวกับโครงสร้างประโยค “用 (yòng) + กรรม + กริยา + กรรม” ในวิจัยนี้ เป็นการนำเข้าโดยตั้งอยู่บนพื้นฐานของโครงสร้างความรู้นี้ ซึ่งเป็นการเพิ่มความเป็นไปได้ของการป้อนข้อมูลทางภาษา

5. สรุปผลการศึกษา

การจำแนกประเภทของคำของคำว่า “用” (yòng) ในโครงสร้างประโยค “用 (yòng) + กรรม + กริยา + กรรม” ว่าทำหน้าที่เป็นคำบุพบทหรือคำกริยานั้น และโครงสร้างนี้เป็นโครงสร้างประโยคแบบไหน ในภาษาศาสตร์ภาษาจีนได้มีการถกเถียงกันมาอย่างยาวนาน จากการวิเคราะห์ในมุมมองที่แตกต่างและสาเหตุ

ที่เกิดความเห็นที่แตกต่างกันของการจำแนกขอบเขตประเภทของคำสำหรับคำว่า “用” (yòng) นั้น พบว่าการใช้ทฤษฎีภาษาศาสตร์แบบดั้งเดิมยังไม่สามารถอธิบายเรื่องขอบเขตประเภทของคำในภาษาจีนได้อย่างชัดเจน งานวิจัยนี้ศึกษาวิเคราะห์ลักษณะของคำกริยากับคำบุพบทในภาษาจีน และการกำหนดค่าสัมประสิทธิ์ให้สอดคล้องกันกับแนวคิดทฤษฎีต้นแบบของทฤษฎีภาษาศาสตร์ปริชาน เพื่อมาจำแนกขอบเขตประเภทของคำของคำว่า “用” (yòng) ผลจากการศึกษาสามารถสรุปได้ว่า คำว่า “用” (yòng) ที่ใช้แนวคิดทฤษฎีต้นแบบของทฤษฎีภาษาศาสตร์ปริชานในการจำแนกประเภทของคำทำหน้าที่เป็นคำกริยาและเป็นคำกริยาต้นแบบ (典型动词, diǎnxíng dòngcí) และโครงสร้างประโยค “用 (yòng) + กรรม + กริยา + กรรม” เป็นโครงสร้างประโยคกริยาเรียง (连动结构, liándòng jiégòu) อีกทั้งการจำแนกประเภทของคำโดยใช้ทฤษฎีต้นแบบของภาษาศาสตร์ปริชานสามารถแก้ไขปัญหานี้ได้ ผลการวิจัยนี้ได้อธิบายเกี่ยวกับข้อถกเถียงของคำว่า “用” (yòng) อย่างสมเหตุสมผล และยังมีประโยชน์ต่อการสอนไวยากรณ์ภาษาจีนอีกด้วย

เอกสารอ้างอิง

- จรัสวิไล จรูญโรจน์, ม.ล. (2552). ความสัมพันธ์ระหว่างความเคร่งครัดทางศาสนากับการตีความหมายของคำว่า “โกหก” ในภาษาไทย: การวิเคราะห์เชิงอรรถศาสตร์ต้นแบบ. *ภาษาและภาษาศาสตร์*, 27(2), 1-20.
- เจียรชัย เอี่ยมวรเมธ. (2563). *พจนานุกรมจีน-ไทย* (ฉบับใหม่). อมรการพิมพ์.
- บัณฑิตา อินสมบัติ, นิเวศ คำรัตน์, พรรณราย เทียมทัน, สุชาติพย์ งามนิล และพรสิริ เอี่ยมแก้ว. (2564). การพัฒนาบทเรียนออนไลน์ตามทฤษฎีโครงสร้างความรู้เรื่องการกำหนดปัญหาการวิจัย สำหรับนักศึกษาบัณฑิตศึกษา. *วารสารวิชาการและวิจัยสังคมศาสตร์*, 16(3), 101-113.
- Chen Changlai 陈昌来. (2002). *介词与介引功能*. 安徽教育出版社.
- Chen Changlai 陈昌来. (2015). *汉语“介词框架”研究*. 商务印书馆.
- Chen Hongyan 陈红燕. (2007). 现代汉语“用”字框架研究述评. *合肥学院学报 (社会科学版)*, (6), 101-105.
- Gao Shunquan 高顺全. (2002). 动词虚化与对外汉语教学. *语言教学与研究*, (2), 19-23.
- Geeraerts, Dirk. (2010). *Theories of lexical semantics*. Oxford University Press.

- Guo Rui 郭锐. (2002). *现代汉语词类研究*. 商务印书馆.
- Institute of Linguistics, CASS 中国社会科学院语言研究所词典编辑室. (2017). *现代汉语词典* (第七版). 商务印书馆.
- Lu Shuxiang 吕叔湘. (1999). *现代汉语八百词*. 商务印书馆.
- Ma Jianzhong 马建忠. (1998). *马氏文通*. 北京. 商务印书馆.
- Si Erzhong 斯尔鑫. (1957). 谈介词结构的用法. *语文知识*, (6), 32-34.
- Taylor, John R. (1995). *Linguistic categorization: Prototypes in linguistic Theory* (2nd ed.). Clarendon Press.
- Tang Yuhuan 唐玉环. (2009). 功用句“用X”格式的信息结构分析. *湘潭师范学院学报* (社会科学版), (1), 130-131.
- Wang Yin 王寅. (2013). 范畴三论: 经典范畴、原型范畴、图式范畴——论认知语言学对现代哲学的贡献. *外文研究*, (1), 20-26.
- Yuan Yulin 袁毓林. (2010). *汉语词类的认知研究和词类的模糊划分*. 上海. 教育出版社.
- Zhang Bin 张斌. (2010). *现代汉语描写语法*. 商务印书馆.
- Zhao Kuixin 赵葵欣. (2000). 留学生学习和使用汉语介词的调查. *世界汉语教学*, (2), 100-106.
- Zhao Yuanren 赵元任. (1979). *汉语口语语法* (吕叔湘译). 商务印书馆.
- Zhao Zhongxing 赵中兴. (2016). 现代汉语词类划分标准研究评述. *现代语文* (语言研究版), (1), 31-33.
- 1955 and 1957 language classes of the Chinese Department of Peking University 北京大学中文系 1955 和 1957 级语言班. (1996). *现代汉语虚词例释*. 商务印书馆.